

SBÍRKA ZÁKONŮ

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 55

Rozeslána dne 11. července 2014

Cena Kč 43,-

O B S A H:

128. Nařízení vlády o zrušení nařízení vlády č. 317/2012 Sb., kterým se stanoví formulář dokladu o původu některých druhů lihu, destilátu a některých druhů lihovin
 129. Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 281/2008 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu
 130. Nález Ústavního soudu ze dne 13. května 2014 sp. zn. Pl. ÚS 44/13 ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění zákona č. 234/2013 Sb.
-

128**NAŘÍZENÍ VLÁDY**

ze dne 25. června 2014

o zrušení nařízení vlády č. 317/2012 Sb., kterým se stanoví formulář dokladu o původu některých druhů lihu, destilátu a některých druhů lihovin

Vláda nařizuje podle čl. 67 odst. 1 Ústavy České republiky:

noví formulář dokladu o původu některých druhů lihu, destilátu a některých druhů lihovin, se zrušuje.

§ 1

Nařízení vlády č. 317/2012 Sb., kterým se sta-

§ 2

Účinnost

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. září 2014.

Předseda vlády:

Mgr. **Sobotka** v. r.

Ministr zemědělství:

Ing. **Jurečka** v. r.

129

VYHLÁŠKA

ze dne 25. června 2014,

kteřou se mění vyhláška č. 281/2008 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

Česká národní banka stanoví podle § 56 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, k provedení § 21 odst. 9 tohoto zákona:

Čl. I

Vyhláška č. 281/2008 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, se mění takto:

1. V § 2 odst. 1 písmeno c) zní:

„c) centrálním depozitářem zaknihovaných cenných papírů, osobou vedoucí evidenci navazující na centrální evidenci cenných papírů vedenou centrálním depozitářem zaknihovaných cenných papírů, osobou vedoucí samostatnou evidenci investičních nástrojů nebo osobou vedoucí evidenci navazující na samostatnou evidenci investičních nástrojů,“.

2. Poznámky pod čarou č. 2 a 3 včetně odkazů na ně se zrušují.

3. V § 2 odst. 1 písm. f) se za slova „investiční společnosti,“ vkládají slova „samosprávným investičním fondem, hlavním administrátorem investičního fondu, penzijní společností nebo penzijním fondem,“.

4. V § 2 odst. 1 písmeno g) zní:

„g) platební institucí, poskytovatelem platebních služeb malého rozsahu, institucí elektronických peněz nebo vydavatelem elektronických peněz malého rozsahu,“.

5. V § 2 odst. 1 písmeno h) zní:

„h) pojišťovnou, zajišťovnou, pojišťovacím zprostředkovatelem nebo samostatným likvidátorem pojistných událostí při výkonu činností souvisejících s provozováním životního pojištění, s výjimkou pojišťovacího zprostředkovatele,

u něhož pojišťovna nese odpovědnost za škodu způsobenou jeho činností, nebo“.

6. V § 2 odst. 1 se písmena i), j), k), l) a m) včetně poznámky pod čarou č. 4 zrušují.

Dosavadní písmeno n) se označuje jako písmeno i).

7. V § 2 odst. 1 písmeno i) zní:

„i) osobou oprávněnou provozovat směnářenskou činnost podle zákona o směnářské činnosti.“.

8. § 3 zní:

„§ 3

Vymezení pojmů

(1) Pro účely této vyhlášky se rozumí neprůhlednou vlastnickou strukturou stav, kdy nelze zjistit, kdo je skutečným majitelem klienta

- a) z výpisu z obchodního rejstříku, jiné obdobné evidence země sídla zahraniční osoby, která není zapsána do obchodního rejstříku v České republice, a není-li v zemi sídla této zahraniční osoby taková evidence, pak z úředně ověřené společenské smlouvy, nebo
- b) z jiné listiny, kterou byla zahraniční osoba založena a která obsahuje všechny její změny, anebo
- c) z důvěryhodného zdroje, na který se instituce důvodně spoléhá.

(2) Pro účely této vyhlášky se rozumí zemí původu

- a) fyzické osoby každý stát, jehož je tato osoba státním příslušníkem, a současně všechny další státy, ve kterých je přihlášena k trvalému nebo jinému pobytu,
- b) právnické osoby, která podléhá povinností podle § 25 odst. 4 zákona či obdobným povinností, stát, ve kterém má své sídlo,
- c) právnické osoby, která nepodléhá povinností podle § 25 odst. 4 zákona či obdobným povinností,

nostem, stát, ve kterém má své sídlo, a současně všechny státy, v nichž má pobočku, organizační složku nebo provozovnu.

(3) O neprůhlednou vlastnickou strukturu podle odstavce 1 se nejedná, pokud je klient společností, jejíž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu nebo zahraničním trhu obdobném regulovanému trhu, a která podléhá požadavkům na zveřejnění informací rovnocenným požadavkům práva Evropské unie.“.

Poznámka pod čarou č. 5 se zrušuje.

9. V § 4 odst. 2 se za slovo „opatření“ vkládají slova „ , včetně identifikace a kontroly klienta.“.

10. V § 4 odstavec 3 zní:

„(3) Samostatný likvidátor pojistných událostí při výkonu činností souvisejících s provozováním životního pojištění a osoba oprávněná provozovat směnářskou činnost nemusí ve vztahu k těmto činnostem naplňovat požadavky podle § 5 odst. 1 až 4. Při zjišťování a vyhodnocování podezřelého obchodu však přihlíží k charakteru obchodu a okolnostem jeho uskutečnění a k charakteru a objemu obvyklých obchodů klienta.“.

11. V § 4 se za odstavec 3 doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Instituce, která ve vztahu k některému klientovi uplatňuje výjimku z povinnosti identifikace nebo kontroly klienta v souladu s § 13 zákona, není povinna ve vztahu k tomuto klientovi, v rozsahu uplatňované výjimky, naplňovat požadavky podle § 5 této vyhlášky. Při vyhodnocování rizik podle § 13 odst. 3 zákona však instituce přihlíží alespoň k rizikovým faktorům uvedeným v § 5 odst. 2 a k okolnostem uvedeným v § 5 odst. 3 písm. c) této vyhlášky.“.

12. V nadpisu § 5 se za slova „Pravidla přijatelnosti klienta“ doplňují slova „ , stanovení rizikového profilu a další postupy“.

13. V § 5 odstavec 1 zní:

„(1) Instituce v rámci systému řízení rizik souvisejících s legalizací výnosů z trestné činnosti nebo financováním terorismu stanoví a uplatňuje pravidla a postupy, podle kterých s ohledem na rizikový profil klienta

- a) provádí kategorizaci klientů,
- b) rozhodne o uskutečnění obchodu nebo navá-

zání obchodního vztahu s klientem nebo již probíhající obchod nebo existující obchodní vztah s klientem ukončí,

- c) zjišťuje rizikové faktory uvedené v odstavci 2 u nových klientů a průběžně během trvání obchodního vztahu u všech klientů; přitom aktualizuje zařazení klienta do příslušné rizikové kategorie podle zjištěných informací a
- d) přijímá odpovídající opatření vůči klientům, u nichž byl zjištěn rizikový faktor (dále jen „rizikový klient“).“.

14. V § 5 odst. 2 se za slova „Rizikový profil klienta instituce sestaví a hodnotí vždy“ vkládá slovo „alespoň“.

15. V § 5 odst. 2 písm. a) se za slova „původu klienta“ vkládají slova „ , osoby, která s institucí jedná jménem klienta,“.

16. V § 5 odst. 2 písm. a) se za slova „jménem klienta, nebo“ vkládají slova „některá ze“.

17. V § 5 odst. 2 písmeno b) zní:

- „b) skutečnost, že podle informací, které má instituce k dispozici, předmět obchodu byl či má být v souvislosti s obchodem převeden nebo poskytnut ze státu, který nedostatečně nebo vůbec neuplatňuje opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, nebo ze státu, který instituce na základě svého hodnocení považuje za rizikový, nebo že předmět obchodu byl či má být v souvislosti s obchodem převeden nebo poskytnut do takového státu,“.

18. V § 5 odst. 2 písmeno c) včetně poznámky pod čarou č. 2 zní:

- „c) zázpis klienta, osoby, která s institucí jedná jménem klienta, skutečného majitele klienta, osoby, se kterou klient uskutečňuje obchod, nebo, pokud jsou institucí známi, konečného příjemce předmětu obchodu nebo skutečného majitele osoby, se kterou klient uskutečňuje obchod, na seznamu osob a hnutí, vůči nimž jsou uplatňována sankční opatření v souladu s jinými právními předpisy²⁾,

²⁾ Například zákon č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, ve znění pozdějších předpisů, nařízení Rady (EU) č. 267/2012 ze dne 23. března 2012 o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení nařízení (EU) č. 961/2010, ve znění pozdějších předpisů, nařízení Rady (ES)

č. 329/2007 ze dne 27. března 2007 o omezujících opatřeních vůči Korejské lidově demokratické republice, ve znění pozdějších předpisů.“

19. Poznámka pod čarou č. 6 se zrušuje.

20. V § 5 odst. 2 písm. g) se slova „zřízení účtu“ nahrazují slovy „obchodního vztahu“.

21. V § 5 odst. 2 písm. g) se za slova „činnosti klienta“ vkládá čárka a zrušuje se slovo „a“.

22. V § 5 odst. 2 písm. h) se tečka na konci věty nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno i), které zní:

„i) skutečnost, že podle informací, které má instituce k dispozici, je s předmětem činnosti klienta spojeno zvýšené riziko legalizace výnosů z trestné činnosti nebo financování terorismu.“.

23. V § 5 odst. 3 se v uvozovací části ustanovení za slova „jakož i v jeho průběhu“ vkládají slova „a při provádění obchodů, které nejsou součástí obchodního vztahu“.

24. V § 5 odst. 3 písm. c) bod 1 zní:

„1. u nichž se vyskytuje některý z rizikových faktorů podle § 5 odst. 2,“.

25. V § 5 odst. 3 písm. c) bodě 2 se zrušuje slovo „nebo“.

26. V § 5 odst. 3 písm. c) bodě 3 se tečka na konci věty nahrazuje čárkou a doplňuje se bod 4, který zní:

„4. u kterých je instituci známo, že skutečným majitelem klienta je politicky exponovaná osoba nebo že se jich politicky exponovaná osoba účastní jinak, nebo“.

27. V § 5 odst. 3 písm. c) se za bod 4 doplňuje bod 5, který zní:

„5. velkého objemu nebo vysoké úrovně složitosti, zejména s ohledem na typ klienta, předmět, výši a způsob vypořádání obchodu, účel obchodního vztahu a předmět činnosti klienta.“.

28. V § 6 se odstavec 1 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 2.

29. § 7 zní:

„§ 7

Veškeré schvalovací a rozhodovací procesy a kontrolní činnosti v rámci systému vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření, včetně souvisejících

odpovědností, pravomocí, podkladů a posouzení hodnotící zprávy podle § 8, musí být možné zpětně rekonstruovat. K zabezpečení tohoto požadavku instituce zavede a udržuje odpovídající systém uchování informací, který zahrnuje rovněž informace o zjištěných učiněných při kontrole klienta a při přezkoumávání obchodů a korespondenci vztahující se k obchodům a obchodním vztahům. Zpětně rekonstruovatelný musí být i takový proces, jehož výsledkem je závěr, že nejsou dány důvody pro změnu rizikového profilu klienta či pro podání oznámení o podezřelém obchodu.“

30. V § 8 se za odstavec 1 doplňuje odstavec 2, který včetně poznámky pod čarou č. 3 zní:

„(2) Veškeré závěry a hodnocení obsažené v hodnotící zprávě musejí být řádně odůvodněny. Nezpracovávali hodnotící zprávu kontaktní osoba³⁾, obsahuje zpráva vyjádření kontaktní osoby k úplnosti a správnosti hodnotící zprávy.

³⁾ § 22 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů.“

Dosavadní odstavce 2 až 6 se označují jako odstavce 3 až 7.

31. V § 8 odstavec 6 zní:

„(6) Má-li instituce statutární orgán, projedná tento orgán hodnotící zprávu nejpozději do 4 měsíců po konci období, za které je zpracována, a vyjádří se ke zjištěným nedostatkům a návrhům v ní obsaženým. Má-li instituce dozorcí radu, správní radu nebo kontrolní komisi, plní tyto povinnosti také tento orgán. V případě pobočky, organizační složky nebo provozovny instituce podle § 2 odst. 2 plní tyto povinnosti vedoucí této pobočky, organizační složky nebo provozovny.“.

32. V § 8 odst. 7 se za slova „Hodnotící zprávu“ vkládají slova „spolu s vyjádřením podle odstavců 2 a 6“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Instituce uvede svůj systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření k naplnění povinností stanovených zákonem č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších před-

pisů, do souladu s vyhláškou č. 281/2008 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění této vyhlášky, nejpozději do šesti měsíců ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky.

Čl. III

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti patnáctým dnem po jejím vyhlášení.

Guvernér:

Ing. **Singer**, Ph.D., v. r.

130**N Á L E Z****Ústavního soudu****Jménem republiky**

Ústavní soud rozhodl pod sp. zn. Pl. ÚS 44/13 dne 13. května 2014 v plénu složeném z předsedy soudu Pavla Rychetského a soudců Stanislava Balíka (soudce zpravodaj), Ludvíka Davida, Jana Filipa, Vlasty Formánkové, Ivany Janů, Vladimíra Kůrky, Jana Musila, Vladimíra Sládečka, Radovana Suchánka, Kateřiny Šimáčkové, Milady Tomkové, Jiřího Zemánka a Michaely Židlické o návrhu skupiny 18 senátorů Senátu Parlamentu České republiky na zrušení části ustanovení § 6i odst. 1 a ustanovení § 6i odst. 2 a § 6j zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění zákona č. 234/2013 Sb., za účasti Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a Senátu Parlamentu České republiky jako účastníků řízení a vlády a veřejného ochránce práv jako vedlejších účastníků řízení,

takto:

I. Část ustanovení § 6i odst. 1 zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění zákona č. 234/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, která zní „..., a to a) složením částky ve výši 20 000 000 Kč na zvláštní účet celního úřadu s tím, že kauce v této výši musí být na tomto účtu po celou dobu registrace distributora pohonných hmot, nebo b) bankovní zárukou, kterou přijal celní úřad, k zajištění nedoplatků v celkové výši do 20 000 000 Kč, které jsou evidovány u orgánů Celní správy České republiky nebo u jiných správců daně k devadesátému dni ode dne zrušení nebo zániku registrace distributora pohonných hmot“, a ustanovení § 6i odst. 2 tohoto zákona se ruší uplynutím dne 30. června 2015.

II. Ve zbytku se návrh odmítá.

Odůvodnění

I.

Rekapitulace návrhu

1. Ústavnímu soudu byl dne 20. září 2013 doručen návrh skupiny 18 senátorů Senátu Parlamentu České republiky (dále jen „navrhovatel“) na zrušení části ustanovení § 6i odst. 1 zákona č. 234/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto návrhu se navrhovatel domáhal nálezu s výrokem tohoto znění: „V § 6i odst. 1 písm. a) a písm. b) zákona č. 234/2013 Sb. se vypouští číslovka 20 000 000“.

2. Podáním datovaným dne 2. ledna 2013, leč doručeným Ústavnímu soudu dne 6. ledna 2014, navrhovatel změnil petit tak, že se nadále domáhal vydání nálezu s výrokem tohoto znění: „Zrušuje se část ustanovení § 6i odst. 1 zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění zákona č. 234/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, která zní „...“, a to a) složením částky ve výši 20 000 000 Kč na zvláštní účet celního úřadu s tím, že kauce v této výši musí být na tomto účtu po celou dobu registrace distributora pohonných hmot, nebo b) bankovní zárukou, kterou přijal celní úřad, k zajištění nedoplateků v celkové výši do 20 000 000 Kč, které jsou evidovány u orgánů Celní správy České republiky nebo u jiných správců daně k devadesátému dni ode dne zrušení nebo zániku registrace distributora pohonných hmot“ a ustanovení § 6 odst. 2 (správně: § 6i odst. 2) a ustanovení § 6j tohoto zákona.“

3. Navrhovatel v obsáhlém podání především citoval z důvodové zprávy k zákonu č. 234/2013 Sb., z vystoupení poslance Michala Babáka při projednávání návrhu zákona v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky dne 7. května 2013 a ministra financí Miroslava Kalouska dne 15. května 2013, z dopisu místopředsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 19. prosince 2012 č. j. ÚOHS-586/2012/KD-23987/2012/850/MBu, z korespondence mezi předsedy hospodářského výboru a zemědělského výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, předsedy poslaneckých klubů parlamentních stran, prvním náměstkem ministra financí a náměstkem ministra průmyslu a obchodu, z čehož dovozoval, že „chvályhodná snaha minimalizovat daňové úniky v oblasti aplikace daně z přidané hodnoty trpí již tím, že předkladatelé a poté ani veškerý legislativní proces s projednáním a schválením návrhu novely zákona není podepřen konkrétními verifikovatelnými empirickými údaji ...“. Navrhovatel poukazoval dále především na rozpor napadené právní úpravy s čl. 26 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), uváděje mimo jiné, že „celoplošné použití kauce ve výši 20 mil. Kč pro distributory pohonných hmot ani poté, co Poslanecká sněmovna text návrhu novely schválila, nebylo a nemohlo být vnímáno jako jednoznačně příznivý zásah ohledně podnikání distributorů pohonných hmot“. Navrhovatel konečně dovozoval, že napadená právní úprava neobstojí v testu proporcionality a že stanovení jednotné výše kauce 20 000 000 Kč je projevem libovůle, která může mít pro část podnikatelů v oblasti pohonných hmot a čerpacích stanic likvidační účinek (tzv. rdousící efekt).

II.

Průběh řízení a rekapitulace vyjádření účastníků řízení

4. V souladu s § 69 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o Ústavním soudu“) vyzval Ústavní soud účastníky řízení – Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky (dále jen „Poslanecká sněmovna“) a Senát Parlamentu České republiky (dále jen „Senát“), jakož i vedlejší účastníky řízení – vládu a veřejného ochránce práv, aby se k návrhu vyjádřili.

5. Poslanecká sněmovna prostřednictvím svého předsedy Jana Hamáčka popsala průběh legislativního procesu, který vyústil v přijetí zákona č. 234/2013 Sb., s tím, že „předmětné ustanovení bylo přijato po řádně provedeném zákonodárném procesu a že zákonodárny sbor jednal v přesvědčení, že toto ustanovení je v souladu s Ústavou a naším právním řádem“. Závěrem uvedla, že je na Ústavním soudu, aby posoudil ústavnost předmětného ustanovení a vydal příslušné rozhodnutí.

6. Senát prostřednictvím svého předsedy Milana Štěcha popsal průběh projednávání návrhu zákona v Senátu a uvedl, že v rámci rozpravy byly zevrubně diskutovány okolnosti svědčící ve prospěch schválení návrhu zákona, ale zazněly i názory projednávanou novelu zákona kritizující. Podle stenozáznamu pak ve vyjádření citoval z expozé jednotlivých diskutujících senátorů. Senát uzavřel, že „je plně na Ústavním soudu, aby posoudil a s konečnou platností rozhodl, zda návrh na zrušení části předmětného ustanovení zákona v kontextu ústavního pořádku České republiky obstojí“.

7. Vláda prostřednictvím svého předsedy Jiřího Rusnoka sdělila, že se rozhodla vstoupit do řízení jako vedlejší účastník. Ve svém vyjádření pak uvedla, že institut kauce je jedním z opatření, prostřednictvím kterého by měla novela zákona o pohonných hmotách vést k omezení černého trhu s pohonnými hmotami v České republice. Důvodem zavedení kauce byla snaha zajistit celnímu úřadu a jiným správcům daně možnost pomoci kauce uhradit případné nedoplatky na sankcích a jiných peněžitých plněních souvisejících s činností distributora pohonných hmot. Efektem novely mělo být výrazné omezení daňových úniků v daném segmentu trhu. Vláda dále popsala „velké kriminální ataky“, kterým byl vystaven trh s pohonnými hmotami již od 90. let 20. století, jakož i „nestandardní události na trhu s pohonnými hmotami“, které se měly odehrát v období mezi platností a účinností novely, tedy od 2. srpna 2013 do 30. září 2013. Vláda reagovala na tvrzení navrhovatele o vágnosti údajů uvedených Ministerstvem financí a Ministerstvem průmyslu a obchodu, tvrdíc, že právě na těchto ministerstvech jsou tyto údaje jediné k dispozici, a vytkla zároveň navrhovateli, že návrh neobsahuje žádné údaje, které by prokazovaly rdousící efekt. Vláda poukázala na nesrozumitelnost petitu v podobě před jeho změnou. Uvedla, že „aplikace institutu rdousícího efektu ve smyslu dosavadní judikatury Ústavního soudu je pojmově vyloučena“. Vláda předložila své stanovisko k jednotlivým krokům testu proporcionality. Podle vlády se jedná o cíle legitimní a nezbytné ve svobodné demokratické společnosti. Výše kauce je zvolena i s ohledem na rizikovost oboru podnikání v oblasti pohonných hmot, navíc není možné hovořit o diskriminační povaze kauce proto, že tzv. malí distributoři nejsou schopni kauci ve stanovené výši uhradit. Jedná se o opatření, které je stanoveno pro všechny potenciální subjekty bez rozdílu. Pokud jde o alternativní způsoby dosažení cíle, polemizovala vláda s navrhovatelem ohledně možnosti zavedení režimu přenesené daňové povinnosti, tzv. reverse charge. Poukázala přitom zejména na negativní stanovisko Evropské komise, která nevyhověla v roce 2010 žádosti Ministerstva financí o udělení individuální výjimky na možnost uplatňování reverse charge. Podle vlády se Evropská komise vyjádřila, že „institut kauce může být zaveden, pokud není diskriminační a jeho cílem je řádné vybírání daní a boj proti daňovým podvodům jako naléhavý veřejný zájem, který ospravedlňuje omezení volného pohybu zboží a služeb“. Vláda uvedla, že v průběhu legislativního procesu byly diskutovány i možnosti individuálního stanovování kauce rozhodnutím celního úřadu, zákonodárce se však rozhodl pro stanovení kauce ve stejné výši pro všechny, což „se jeví jako jediné možné řešení ... přičemž není namístě tvrzení o diskriminační povaze tohoto opatření“. Vláda nesouhlasila s tvrzením navrhovatele, že „výše kauce byla stanovena spekulativně a nepřiměřeně ve vztahu k realitě fungování trhu s pohonnými hmotami“, neboť z údajů poskytnutých Generálním finančním ředitelstvím byla při stanovení výše kauce zohledněna průměrná výše realizovaného daňového úniku. Podle názoru vlády tak ustanovení upravující kauci, včetně její výše, obstojí při aplikaci testu proporcionality. Vláda dále uvedla, že z dostupných dat nelze vyvodit, že by zavedení kauce způsobilo likvidaci malých a středních podnikatelů. Je tak tedy zřejmé, že není pravdivé tvrzení, že pro malé a drobné distributory bylo zavedení kauce a priori likvidační. Závěrem vláda zopakovala, že „současná zákonná úprava, včetně kauce, trh s pohonnými hmotami nepokřivuje, ale naopak ho napravuje, neboť vyloučila z trhu zejména ty distributory, kteří páchali daňové podvody“. S ohledem na uvedené vláda navrhla, aby návrh byl odmítnut, eventuálně zamítnut.

8. Veřejný ochránce práv Pavel Varvařovský sdělil, že vstupuje do řízení, a ve svém vyjádření s připomenutím judikatury Ústavního soudu uvedl zejména, že napadená právní úprava nemůže obstát v rámci třetího kroku testu proporcionality. Zdůraznil, že zvolený přístup státu neodpovídá požadavku šetrnosti zásahu do základních práv. Stanovenou kauci považoval veřejný ochránce práv rovněž za rozpornou s čl. 11 Listiny. Podle jeho názoru „v předkládané věci není možné upřednostnit zájem státu na eliminaci nežádoucích (a protiprávně fungujících) subjektů prostřednictvím kauce s potencií působit na některé subjekty značně citelně a nepřiměřeně nad ochranou jejich základních práv, uvedených zejména v čl. 11 a 26 Listiny“. Závěrem navrhl, aby Ústavní soud rozhodl tak, že se v § 6i odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 234/2013 Sb. vypouští číslovka „20 000 000“.

9. Bez vyžádání obdržel Ústavní soud pro něj irelevantní podání společností PENTACO, spol. s r. o., LA – TRANSGAS LNÁŘE, s. r. o., a ARTWELD, s. r. o., domáhajících se přiznání postavení vedlejšího účastníka v řízení z důvodu právního zájmu na výsledku řízení.

III.

Dikce napadených zákonných ustanovení

10. Napadená ustanovení zní takto:

„§ 6i
Kauce

- (1) Distributor pohonných hmot je povinen poskytnout kauci, a to
- a) složením částky ve výši 20 000 000 Kč na zvláštní účet celního úřadu s tím, že kauce v této výši musí být na tomto účtu po celou dobu registrace distributora pohonných hmot, nebo
 - b) bankovní zárukou, kterou přijal celní úřad, k zajištění nedoplatků v celkové výši do 20 000 000 Kč, které jsou evidovány u orgánů Celní správy České republiky nebo u jiných správců daně k devadesátému dni ode dne zrušení nebo zániku registrace distributora pohonných hmot.
- (2) Bankovní záruka musí být poskytnuta na dobu určitou, která nesmí být kratší než 2 roky.

§ 6j
Použití kauce

- (1) Dojde-li k pravomocnému zrušení nebo k zániku registrace distributora pohonných hmot, stává se složená částka přeplatkem distributora pohonných hmot. Je-li takto vzniklý přeplatek vratitelným přeplatkem, vrátí jej celní úřad distributorovi pohonných hmot do 90 dnů ode dne pravomocného zrušení nebo zániku registrace distributora pohonných hmot.
- (2) Lhůta podle odstavce 1 neběží po dobu, kdy je orgánem Celní správy České republiky nebo jiným správcem daně vedeno řízení,
- a) jehož výsledkem může být rozhodnutí o stanovení daně, poplatku nebo jiného obdobného peněžitého plnění a
 - b) které bylo zahájeno do 90 dnů ode dne pravomocného zrušení nebo zániku registrace distributora pohonných hmot.
- (3) Dojde-li ke zrušení nebo k zániku registrace distributora pohonných hmot, vyzve celní úřad výstavce bankovní záruky k uhrazení nedoplatku evidovaného k devadesátému dni ode dne zrušení nebo zániku registrace u
- a) celního úřadu,
 - b) jiného správce daně, který o jeho uhrazení celní úřad požádal.
- (4) Celní úřad vyzve výstavce bankovní záruky nejdříve po 90 dnech, nejpozději však do 5 měsíců ode dne zrušení nebo zániku registrace distributora pohonných hmot.
- (5) Výstavce bankovní záruky je povinen částku uhradit do 15 dnů ode dne doručení výzvy.“

IV.

Přezkum procedury přijetí napadených zákonných ustanovení

11. Ústavní soud, jak mu ukládá ustanovení § 68 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění zákona č. 48/2002 Sb., následně zkoumal, zda byla napadená ustanovení přijata v mezích Ústavou České republiky stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem; vyšel přitom ze stenoáznamů, jakož i z uvedených vyjádření obou komor Parlamentu České republiky.

12. Návrh zákona č. 234/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, předložila Poslanecké sněmovně 19. prosince 2012 skupina poslanců. Návrh byl rozeslán poslancům jako tisk 883/0. Návrh byl zaslán k vyjádření stanoviska vlády, která toto stanovisko zaslala 17. ledna 2013. Stanovisko vlády bylo rozesláno poslancům 18. ledna 2013 jako tisk 883/1. Prvé čtení proběhlo 8. února 2013. Návrh byl přikázán hospo-

dárskému výboru, který k návrhu zákona přijal pozměňovací návrhy, které se týkaly i napadených ustanovení. V podrobné rozpravě v rámci druhého čtení předložili své pozměňovací návrhy, týkající se mimo jiné i napadených ustanovení, poslanci David Kádner, Josef Nekl a Michal Babák. Pro návrh se pak z přítomných 159 poslanců vyslovilo 126 poslanců, 3 poslanci byli proti.

13. Senátu byl návrh zákona postoupen 7. června 2013. Organizační výbor Senátu jej jako senátní tisk č. 120 přikázal k projednání výboru pro hospodářství, zemědělství a dopravu. Tento výbor návrh zákona projednal 25. června 2013 a v přijatém usnesení č. 117 doporučil plénu Senátu návrh zákona schválit (senátní tisk č. 120/1). Na své schůzi konané 26. června 2013 po proběhlé rozpravě Senát návrh zákona schválil, když v hlasování č. 61 z přítomných 60 senátorů při kvoru 31 bylo pro návrh 44 senátorů a 1 senátor byl proti.

14. Prezident republiky zákon podepsal dne 18. července 2013. Dne 2. srpna 2013 byl zákon vyhlášen ve Sbírce zákonů pod číslem 234/2013 Sb.

15. Ústavní soud konstatuje, že zákon č. 234/2013 Sb., který novelizoval zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění pozdějších předpisů, jehož jsou nyní napadená ustanovení součástí, byl přijat a vydán v mezích ústavně stanovené kompetence a ústavně předepsaným způsobem.

V.

Meritorní přezkum návrhu

16. Ústavní soud zvážil argumentaci navrhovatele a dospěl k závěru, že návrh je zčásti důvodný.

17. Návrh nesměřuje proti zrušení institutu kauce, ale brojí proti jednotné výši kauce pro všechny distributory pohonných hmot, a to pro rozpor s ustanovením čl. 26 Listiny, a dále proti právní úpravě použití kauce v případě, že dojde k pravomocnému zrušení nebo k zániku registrace distributora pohonných hmot.

18. Ústavní soud v nálezu ze dne 12. března 2008 sp. zn. Pl. ÚS 83/06 (N 55/48 SbNU 629; 116/2008 Sb.) konstatoval, že „jedním z esenciálních znaků demokratického právního státu je princip přiměřenosti, který zejména předpokládá, že opatření omezující základní práva či svobody nesmějí svými negativními důsledky přesáhnout klady, které představuje veřejný zájem na těchto opatřeních. K omezení základních práv či svobod sice může zcela výjimečně dojít i v případě jejich kolize s některým z veřejných statků (veřejný zájem); podstatná je však v této souvislosti maxima, podle které základní právo či svobodu lze omezit pouze v případě mimořádně silného a řádně odůvodněného veřejného zájmu, při pečlivém šetření podstaty a smyslu omezovaného základního práva.“

19. Ústavní soud pak i v této souzené věci přistoupil při posuzování ústavní konformity napadených ustanovení k testu proporcionality. Ten opakovaně definoval ve své judikatuře jako test tří kroků spočívajících v posouzení legitimacy a nezbytnosti sledovaného cíle v demokratické společnosti, v posouzení racionality spojení mezi cílem a prostředky vybranými k jeho prosazení a konečně v posouzení toho, zda neexistují alternativní způsoby dosažení cíle, jejichž využití by učinilo zásah do základního práva méně intenzivní, popř. jej zcela vyloučilo.

20. Ústavní soud předně dospěl k závěru, že napadená právní úprava ob stojí v prvním kroku testu proporcionality. Napadená ustanovení vycházejí z legitimní snahy zákonodárce „omezit vznik a zneužívání účelově založených společností, které hrají zásadní roli ve všech známých deliktech na trhu s pohonnými hmotami“ (viz důvodovou zprávu ke sněmovnímu tisku č. 883/0). Ani navrhovatel sám nenapadá samotný institut kauce, která je i podle Ústavního soudu racionálním prostředkem k prosazení tohoto cíle.

21. Pokud jde o racionalitu napadené právní úpravy, nešlo by této jistě upřít, že k vytčenému cíli ve vztahu k samotným daňovým malversantům by směřovala. Na straně druhé je však nutno vzít především v potaz okolnost, že na trhu pohonných hmot se zároveň a především pohybují i poctiví distributoři pohonných hmot, do jejichž práv by mohla napadená právní úprava necitlivě zasáhnout. Jinak slovy českého pořekadla řečeno, mohlo by dojít k tomu, že „se špinavou vodou by bylo z vaničky vylito i dítě“.

22. V nyní posuzované věci je pak, jak z podání navrhovatele, tak z vyjádření účastníků a vedlejších účastníků, *prima vista* klíčovou otázkou výsledek třetího kroku testu racionality, tj. právě zda neexistují alternativní způsoby dosažení cíle, jejichž využití by učinilo zásah do základního práva méně intenzivní, popř. jej zcela vyloučilo. Ústavní soud dospěl k závěru, že napadená část ustanovení § 6i odst. 1 a ustanovení § 6i odst. 2 zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění zákona č. 234/2013 Sb., (dále též jen „část ustanovení § 6i zákona“) v tomto kroku testu proporcionality neobstojí.

23. Ústavní soud již ve svém nálezu ze dne 13. srpna 2002 sp. zn. Pl. ÚS 3/02 (N 105/27 SbNU 177; 405/2002 Sb.) uvedl, že „v případě pokut stanovených právníkem a fyzickým osobám podnikajícím podle zvláštních předpisů je třeba vycházet z toho, že je vyloučen takový zásah do majetku, v důsledku kterého by byla ‚zničena‘ majetková základna pro další podnikatelskou činnost. Jinými slovy řečeno, nepřijatelné jsou takové pokuty, jež mají likvidační charakter. Je třeba upozornit, že pokuta v likvidační výši představuje v zásadě ‚nejtvrdší‘ případ zásahu do majetkových poměrů, jenž ostatně může současně vést i k porušení čl. 26 odst. 1 Listiny; přitom není vyloučeno vztáhnout závěr o značné intenzitě zásahu do vlastnického práva i na takové případy, v nichž pokuta natolik přesáhne možné výnosy, že se podnikatelská činnost v podstatě stává ‚bezúčelnou‘ (tj. směřující pouze k úhradě uložené pokuty po značné časové období).“ Ústavní soud v nyní posuzované věci dospěl k závěru, že obdobně jako v případě, kdy byla zákonodárcem protiústavně stanovena minimální hranice pokuty, je možné vyslovené závěry vztáhnout na případ, kdy výše kauce pro distributory pohonných hmot není stanovena diferencovaně.

24. Ústavní soud pak neshledal ani v čase svého rozhodování napadenou právní úpravou způsob stanovení jednotné kauce za jediný možný, ba především ve vztahu ke všem distributorům pohonných hmot nejšetrnější. Kromě tohoto způsobu by totiž jinak přicházela v úvahu zejména varianta zákonné úpravy podmínek stanovení výše kauce, která by byla zákonodárcem rozumně odstupňována. Není přitom vyloučena ani varianta, že by kauce byla stanovena pouze pro ty distributory, kteří na trh pohonných hmot vstupují, a to na časově omezenou dobu. I proto, že napadená právní úprava může mít tzv. rdousící efekt na menší distributory pohonných hmot, spočívající již například v samotné obtížnosti opatřit si požadovanou částku kauce, shledal ji Ústavní soud vedle uvedených alternativ zjevně za nejméně šetrnou ve vztahu k právu garantovanému čl. 26 Listiny.

25. Ústavní soud podotýká, že již sama okolnost, že napadená část ustanovení § 6i zákona neobstála v třetím kroku testu proporcionality, zakládá její protiústavnost. Ústavní soud proto rozhodl dle § 70 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění zákona č. 48/2002 Sb., tak, že se tato část ustanovení § 6i odst. 1 zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění zákona č. 234/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, která zní „... a to a) složením částky ve výši 20 000 000 Kč na zvláštní účet celního úřadu s tím, že kauce v této výši musí být na tomto účtu po celou dobu registrace distributora pohonných hmot, nebo b) bankovní zárukou, kterou přijal celní úřad, k zajištění nedoplateků v celkové výši do 20 000 000 Kč, které jsou evidovány u orgánů Celní správy České republiky nebo u jiných správců daně k devadesátému dni ode dne zrušení nebo zániku registrace distributora pohonných hmot“, a ustanovení § 6i odst. 2 tohoto zákona, které jsou v rozporu s čl. 26 Listiny, ruší

uplynutím dne 30. června 2015, čímž dal zákonodárci dostatečný časový prostor, aby ústavně konformním způsobem diferencovaně upravil výši kauce či podmínky jejího stanovení.

26. Ústavní soud naopak neshledal protiústavnost ustanovení § 6j zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pohonných hmotách), ve znění zákona č. 234/2013 Sb. ze dne 26. června 2013. Ani návrhovač nepřinesl ve vztahu k tomuto napadenému ustanovení žádnou relevantní ústavněprávní argumentaci. Ústavní soud pak v této části návrh za analogické aplikace ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) a b) zákona o Ústavním soudu jako zjevně neopodstatněný odmítl.

Předseda Ústavního soudu:
JUDr. **Rychetský** v. r.

Odlišná stanoviska podle § 14 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, zaujali k rozhodnutí pléna soudci Ivana Janů, Jan Musil a Radovan Suchánek.

8 591449 055017

ISSN 1211-1244

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, nám. Hrdinů 1634/3, pošt. schr. 155/SB, 140 21 Praha 4, telefon: 974 817 289, fax: 974 816 871 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, tel.: 516 205 175, e-mail: sbirky@moraviapress.cz. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku z předcházejícího roku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2014 činí 6 000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné a objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 175, objednávky – knihkupci – 516 205 175, e-mail – sbirky@moraviapress.cz, zelená linka – 800 100 314. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Brno:** Ing. Jiří Hrazdil, Vranovská 16, SEVT, a. s., Česká 14; **České Budějovice:** SEVT, a. s., Česká 3, tel.: 387 319 045; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Příbíkova, J. Švermy 14; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Olomouc:** Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycho, Ostružnická 3; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14; **Otrokovice:** Ing. Kuččík, Jungmannova 1165; **Pardubice:** ABONO s. r. o., Sportovců 1121, LEJHANEC, s. r. o., třída Míru 65; **Plzeň:** Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, nám. Českých bratří 8; **Praha 3:** Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, K Červenému dvoru 24; **Praha 4:** Tiskárna Ministerstva vnitra, Bartůňkova 4; **Praha 6:** PERIODIKA, Komornická 6; **Praha 9:** Abonentní tiskový servis-Ing. Urban, Jablonecká 362, po-pá 7-12 hod., tel.: 286 888 382, e-mail: tiskovy.servis@top-dodavatel.cz, DOVOZ TISKU SUWECO CZ, Klečákova 347; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190, MONITOR CZ, s. r. o., Třebostická 5, tel.: 283 872 605; **Přerov:** Jana Honková-YAHO-i-centrum, Komenského 38; **Ústí nad Labem:** PNS Grosso s. r. o., Havířská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029, KARTOON, s. r. o., Klíšská 3392/37 – vazby sbírek tel. a fax: 475 501 773, e-mail: kartoon@kartoon.cz; **Zábřeh:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Žatec:** Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírek, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamace:** informace na tel. čísle 516 205 175. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.